

Hieronder volgt de inleiding en het narratief van een reflectieve casestudie 2018-2019

Dit is input bij lesmateriaal en PowerPoints

- Beoordeel de inleiding en het Narratief aan de hand van de beoordelingscriteria en het Model van Borton.
- Wat gaat goed?
- Wat kan beter?
- Wat zouden thema's kunnen zijn? Hoe ga je daarbij te werk (zie ook literatuur Baarda 2014 over hoe analyseer je Kwalitatieve Gegevens)?

Reflectieve casestudie

Ervaringsgericht leren in de zorg

("Als team omgaan met agressie volgens het crisisontwikkelingsmodel", z.d.)

"IK GA NAAR HUIS!"

Naam student:
Studentnummer:
Klas:
SL-coach:
Code: OVK31VPR01
Studiejaar:
Leerjaar: 3
Periode:
Cursushouder:
Studiepunten:

Inleiding

Als studente verpleegkunde liep ik stage op de gesloten PG-afdeling van een verpleeghuis. Een gesloten afdeling betekent dat bewoners alleen naar buiten kunnen met begeleiding én als ze toestemming van de arts en familie hebben. Alle bewoners zijn in gevorderde stadia van dementie. Bij elke bewoner uit de ziekte zich anders, maar onbegrepen gedrag komt het meest voor. Afwijzend, beschuldigend gedrag, steeds naar buiten willen, weigeren van hulp of medicatie, en slaan komt dagelijks voor. Niet iedereen van het personeel weet hoe ze met het onbegrepen gedrag om moeten gaan. Ik ben, helaas, één van hun. Graag wil ik hier iets aan doen, en dat is de reden dat ik deze situatie heb gekozen voor mijn reflectieve casestudie.

De patiënte van deze casus, mevrouw X., is een 82-jarige vrouw met de ziekte van Alzheimer. Ze is een filosoof geweest en woont al 3 jaar in het verpleeghuis. Haar ziektebeeld kenmerkt zich door erge stemmingswisselingen. Ze is soms erg emotioneel en kan één moment lief en vrolijk zijn en andere moment overstuur of boos. Deze episoden kenmerken zich met huilen, andere bewoners of personeel uitschelden, slaan, met dingen gooien, met haar rollator tegen de deur of mensen aanrijden. Er is niet altijd een duidelijk aanleiding voor deze plotselinge stemmingswisselingen.

Mevrouw X. houdt heel erg van wandelen en bloemen plukken, daar knapt ze helemaal van op. Na even buiten te zijn geweest en een rondje in het park te hebben gewandeld is zij altijd een stuk vrolijker. Omdat ik zelf ook heel graag buiten ben was het vaak aan mij om met mevrouw na de lunch te gaan wandelen, en dit ging altijd goed. Deze bewuste dag ging ik ook met mevrouw X. naar buiten, maar dit keer ging het mis. Haar stemming sloeg om en ze wilde per se naar haar eigen huis in plaats van terug naar het verpleeghuis. Ze was fysiek en verbaal heel agressief en deed gevaarlijk. Ik was overdonderd van haar gedrag en wist niet wat ik moest doen of zeggen en hoe ik deze situatie op moest lossen. Deze gebeurtenissen hebben daarom een diepe indruk op mij gemaakt. Achteraf herleefde ik de gebeurtenissen vaak in mijn gedachten. Ik probeerde te bedenken hoe ik anders, misschien beter had kunnen handelen om de situatie niet zo te laten escaleren.

Mijn handelingsverlegenheid was niet weten hoe ik moest handelen in een situatie waar je alleen met een onhandelbare bewoner buiten bent, die fysiek en verbaal agressief is.

What-fase

Het is een mooie zonnige dag. Zoals gewoonlijk, vraag ik aan mevrouw X. of zij met mij naar buiten wil. Dat wil zij wel, en ze komt vrolijk en rustig over. Wij gaan naar buiten om een rondje in het park te lopen. Wij lopen langs de straat en moeten een pad links inslaan om het park in te lopen, maar mevrouw X. zegt: "Ik ga naar huis. Daar woon ik. Ik wil daarheen". Ik krijg een unheimisch gevoel en denk: "Dit is niet goed, dit zal waarschijnlijk niet goed aflopen". Ik probeer haar rustig over te halen om toch nog het park in te gaan dus zeg ik: "Kom, mevrouw X., daar staat een bankje in de zon, kunnen wij lekker gaan zitten, en ik zie eendjes...". Maar zij kijkt niet eens die kant op. Ze is al vastberaden om de straat te volgen en richting haar voormalige huis te lopen. De stoep houdt daar op en zij loopt zonder te kijken de straat op. Met bonkend hart haast ik mij achter haar aan: "Mevrouw X., u loopt op straat, hier rijden auto's. Kom, laten wij deze kant op gaan". Maar niks wat ik zeg lijkt bij mevrouw binnen te komen. Ze blijft herhalen dat zij naar huis gaat, dat haar huis daar staat en als ik niet wil, kan ik hier blijven, maar zij gaat naar huis. Mijn gedachten beginnen razendsnel door mijn hoofd te gaan, zoekend naar oplossing. Ik voel een lichte paniek in mij opkomen. Ik kan niks beters verzinnen dan met mevrouw meegaan, haar veilig proberen te houden en steeds proberen haar over te halen om toch nog terug te keren. Ik heb een telefoon van de afdeling op zak, maar helaas werkt het alleen in en rond het huis en niet waar wij zijn. Ik blijf denken: "Als ik haar maar iets dichterbij het verpleeghuis kan krijgen, kan ik bellen en hulp inroepen". Maar waar ze wil lopen is helaas steeds verder weg. Zo komen wij bij een drukke tweebaansweg waar veel auto's rijden. Mevrouw X. wil, weer zonder enige aarzeling, de straat op stappen. Nu al volop in paniek, pak ik haar rollator vast, om zo haar tegen te kunnen houden: "Mevrouw, kijk, hier rijden heel veel auto's! U mag de straat hier niet oversteken. Kom, laten wij die kant oplopen, daar is een zebrapad". Op dit punt lijkt mevrouw zelf al best geïrriteerd te zijn. Zij is bijna niet tegen te houden. Zij begint te schreeuwen dat ik haar met rust moet laten en moet laten gaan waar ze wil. Ik voel de adrenaline door mij heen gaan, en alhoewel ik er niet naar kijk, voel ik dat andere mensen naar ons kijken en zich afvragen wat er aan de hand was. Ik schaam mij ook een beetje, maar mijn eerste en voornamelijke prioriteit nu is om mevrouw veilig te houden. Onbewust verhef ik mijn stem: "Ik laat u niet zomaar hier de straat oplopen. Als u naar huis wil, moet u de straat op het zebrapad oversteken". Ik denk, als vragen en suggereren niet helpt, misschien helpt het als ik streng tegen haar praat. Mevrouw begint in mijn gezicht te schreeuwen en mij uit te schelden: "Laat mij los! Laat mij los! Jij...!" Ze slaat met haar hand een aantal keren op mijn arm zodat ik de rollator los zou laten. Door al de adrenaline doet het niet echt pijn, ik hou nog steeds stevig vast. Ik zeg, nog steeds streng: "Ik snap dat u naar huis wilt en dat u boos bent, maar u mag mij niet slaan". "Laat het los dan!", schreeuwt zij terug. Fysieke pijn heb ik niet maar ik voel mij opgelaten en vernederd. Dan dringt het echt tot mij door dat ik niet wist wat ik moet doen. Mijn wangen worden rood en ik voel zweet over mijn ruggengraat naar beneden lopen. "Wat moet ik doen?" - blijft het door mijn hoofd gaan. Ik voel mij zo hulpeloos.

Op een gegeven moment begint mevrouw X. toch langs de straat te lopen. Zij gaat mee en zo kan ik haar, met een hele grote bocht en vele straten verder, toch nog richting het verpleeghuis begeleiden. Wanneer we in de buurt zijn en ik bereik heb, ziet mevrouw een bushalte en besluit daar op de bus te

wachten die haar naar huis zal brengen. Ik loop mee en in de tussentijd bel ik mijn collega's en geef door wat er aan de hand is. Hulp is onderweg.

Wanneer ik mijn collega naar de bushalte zie komen, voel ik een enorme opluchting dat ik er niet meer alleen voor sta. Het voel alsof ik weer adem kan halen. Mijn collega zegt dat ik naar binnen mag gaan en dat hij hier met mevrouw zal blijven zitten en praten. Later blijkt dat hij nog een andere collega van de avonddienst heeft ingeroepen en een uur later komen zij eindelijk binnen.